

U 27/2011 rd

**Statsrådets skrivelse till Riksdagen om ett utkast till
ändring av fördraget om Europeiska stabilitetsmekanis-
men (ESM) (*Europeiska stabilitetsmekanismen*)**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen
översänds till riksdagen ett utkast till ändring
av fördraget om inrättande av Europeiska
stabilitetsmekanismen (ESM), utarbetat av

Europeiska kommissionen och översänt den
17 augusti 2011, samt en promemoria om ut-
kastet.

Helsingfors den 25 augusti 2011

Förvaltnings- och kommunminister *Henna Virkkunen*

Konsultativ tjänsteman Markku Puumalainen

FINANSMINISTERIET

Promemoria

19.8.2011

EG/2011/0534

UTKAST TILL ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM INRÄTTANDE AV EUROPEISKA STABILITETSMEKANISMEN (ESM)**1 Inledning**

Finansministrarna i de stater som hör till euroområdet undertecknade fördraget om inrättande av Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) i Bryssel den 11 juli 2011. Avsikten är att ESM ska inleda sin verksamhet den 1 juli 2013. ESM är ett internationellt finansiellt institut vars medlemmar består av de länder som hör till euroområdet. ESM kommer att ha sitt säte i Luxemburg. ESM har till uppgift att anskaffa finansiering och i förening med lämplig finanspolitisk villkorlighet ge finansiellt stöd till sådana medlemmar i ESM som har drabbats eller hotas av allvarliga finansieringsproblem, om stödet är nödvändigt för att trygga den finansiella stabiliteten i euroområdet som helhet. ESM har befogenhet att anskaffa medel genom att emittera finansieringsinstrument eller ingå finansieringsavtal eller träffa andra avtal eller arrangemang med medlemmar i ESM, med finansiella institut eller med andra tredje parter.

Vid sitt möte den 21 juli 2011 kom stats- och regeringscheferna för de stater som hör till euroområdet överens om att i förening med lämplig villkorlighet öka flexibiliteten hos EFSF och ESM för att förbättra deras effektivitet och undvika spridningseffekter från krisen. Till EFSF:s och ESM:s nya verktyg hör föregripande stöd samt finansiering av kapitaliseringen av finansiella institut genom lån till stater, inklusive stater som inte omfattas av ekonomiska saneringsprogram. Dessutom ges EFSF och ESM rätt att i undantagsfall och på basis av en bedömning av Europeiska centralbanken köpa staternas masskuldebrevslån på andrahandsmarknaden. Statscheferna kom också överens om att sänka räntan på ESM:s lån till en nivå som motsvarar den ränta som Europeiska kommissionen tar ut för det s.k. stödet till betalningsbalansen, dock på så sätt att räntan alltid täcker ut-

gifterna för ESM:s finansiering. Räntan på stödet till betalningsbalansen är för närvarande ca 3,5-4 procent.

Europeiska kommissionen har utarbetat ett utkast till ändring av fördraget som översänts den 17 augusti 2011. Tekniska förhandlingar om utkastet inleds på tjänstemannanivå den 25 augusti 2011. Avsikten är att eurogruppen ska godkänna fördraget i början av september.

Också ramavtalet om det europeiskt finansiella stabiliseringsinstrumentet (EFSF) ska ändras så, att de nya stödformer som man kom överens om den 21 juli 2011 tas in i mekanismen. Statsrådets skrivelse med anledning av en ändring av ramavtalet (U 26/2011 rd) har lämnats till riksdagen den 18 augusti 2011.

2 Ändringar i fördraget

Enligt artikel 5.6 ska ESM-rådet genom ömsesidig överenskommelse (enhälligt) fatta beslut om beviljande av finansiellt stöd. Detta villkor ska också gälla beslut om beviljande av föregripande stöd, stöd för kapitalisering av finansiella institut och köp av masskuldebrev på andrahandsmarknaden.

Till fördraget fogas en ny artikel 13a som gäller beviljande av föregripande stöd. Den nya artikeln 13b gäller beviljande av lån till medlemmar i ESM i syfte att kapitalisera finansiella institut. Detta stöd kan också ges till stater som inte omfattas av makroekonomiska saneringsprogram. Enligt den nya artikeln 15b kan finansiellt stöd i undantagsfall också ges genom köp av masskuldebrev på andrahandsmarknaden. Detta förutsätter emellertid att Europeiska centralbanken har gjort en bedömning av marknadsläget och riskerna för den finansiella stabiliteten.

Bilaga III, som gäller prissättningen av ESM-stödet, ses över i enlighet med uttalandet av den 21 juli 2011.

Avsikten är att ändringen ska träda i kraft samtidigt som fördraget av den 11 juli 2011. Fördraget träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då instrumenten för ratificering, godkännande eller godtagande har deponerats av de signatärer vars ursprungliga teckning motsvarar minst 95 procent av den totala teckningen.

Fördragsändringen utarbetas på alla språk som är officiella språk i de länder som är medlemmar i ESM. För närvarande finns emellertid endast en engelskspråkig version av ändringen att tillgå.

3 Konsekvenser i Finland

Enligt grundlagens 94 § 1 mom. krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

Fördragsändringen gäller de nya stödformerna inom ESM. Stödbesluten är betydande både till sin karaktär och med tanke på de ekonomiska konsekvenserna. Enligt regeringens uppfattning hör de inte till området för lagstiftningen. Med beaktande av grundlagsutskottets ståndpunkt om att ESM:s beslut, exempelvis när det gäller beviljande av lånehjälp, till sin karaktär och med tanke på de ekonomiska konsekvenserna är så betydande att riksdagens möjlighet att få information och delta i de beslut som fattas inom ramen för stabilitetsmekanismen måste tryggas, kräver fördragsändringen riksdagens godkännande.

Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande (GrUU 1/2011 rd) med anledning av statsrådets skrivelse om ett utkast till fördrag om inrättande av Europeiska stabilitetsmekanismen (U 6/2011 rd) att fördraget är ett beslut som ska fattas i Europeiska unionen, och att det därför hör till området för statsrådets behörighet.

När ESM-fördraget sätts i kraft i Finland måste i enlighet med grundlagsutskottets

ståndpunkt (GrUU 1/2011 rd) riksdagens möjlighet att få information och delta i de beslut som fattas inom ramen för stabilitetsmekanismen tryggas, exempelvis så att det förutsätts att den minister som saken gäller ska informera riksdagen före ESM-rådets sammanträden.

4 Nationell behandling

Statsrådets skrivelse har utarbetats som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

Utkastet till ett fördrag om inrättande av ESM överlämnades till riksdagen för behandling den 13 maj 2011 genom statsrådets skrivelse (U 6/2011 rd). Dessutom lämnade statsrådet den 12 maj 2011 till riksdagen en utredning om hanteringen av den ekonomiska krisen inom EU (E 13/2011 rd), i vilken man fastställde på vilka villkor Finland var beredd att godkänna det ESM-fördrag som då var föremål för behandling.

Stora utskottet sände statsrådets skrivelse till grundlagsutskottet, ekonomiutskottet och finansutskottet för vidare behandling. Utskottet gav ett utlåtande eller ställningstagande om skrivelsen. Stora utskottet omfattade i överensstämmelse med fackutskottens utlåtanden statsrådets ståndpunkt i vardera ärendena (StUU 2/2011 rd).

Riksdagen har dessutom den 20 juli 2011 tagit emot statsministerns redogörelse om beredningen av ett extra möte för euroområdets statschefer den 21 juli, och den 2 augusti 2011 statsministerns redogörelse om statschefernas möte (SUO 39/2011 rd).

5 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet kan i princip godkänna ändringarna av ramavtalet. De motsvarar de åtgärder som euroområdets stats- och regeringschefer kom överens om den 21 juli 2011 och som syftar till att förbättra effektiviteten hos ESM. Statsrådet anser det vara nödvändigt att de viktigaste frågorna i anslutning till de nya stödverktygen avgörs genom ömsesidig överenskommelse (enhälligt).